

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 217 (3379) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Nagyfontosságú külügyminiszteri megnyilatkozások a háromhatalmi egyezmény megkötésének évfordulóján

„Hiszünk a keresztény civilizációban, az európai műveltség erejében és államunk erőfeszítéseinek sikerében” — mondotta a magyar külügyminiszter — „Sem a bolsevizmus, sem az angolok, sem az amerikaiak nem fogják Európát meghódítani” — hangoztatta Ribbentrop

Horvátország és Románia elismerte a Mussolini-kormányt

Ghiczy Jenő külügyminiszter hétfőn délután beszélt először a rádióban. Alkalmát erre a háromhatalmi egyezmény megkötésének harmadik évfordulója szolgált. Ugyanakkor a háromhatalmi egyezmény többi aláíró államának vezetőfőfői is rádiónyilatkozatot tettek.

Ghiczy külügyminiszter beszéde elmondására délután öt órakor érkezett a Magyar Rádió Sándor-utcai székháza elé. A székház kapujában vitéz Náray Antal, a Magyar Távirati Iroda és a Rádió elnöke fogadta és vezette a stúdió épületébe. A stúdió épületében a minisztert Kuzmich Gábor, a posta vezérigazgatója, valamint dr. Frigyesy János, a rádió igazgatója fogadta és kelauzolta a 3-as számú stúdióba, ahol a miniszter a következő beszédet mondotta:

Ghiczy Jenő külügyminiszter beszéde

— Három esztendeje annak, hogy Németország, Olaszország és Japán képviselői megkötötték a háromhatalmi egyezményt. Nem mehetünk el ez évforduló mellett anélkül, hogy meg ne emlékeznénk erről a fontos politikai aktusról és rövid visszajelentést ne vessünk azokra az eseményekre, amelyek azt létrehozták. Az első világháborút rossz békék követték, amelyek csak tetézték azokat a súlyos csapásokat, amelyeket a háboru maga után vont. A rossz béke újabb veszélyek és újabb bonyodalmak forrásává vált. A német népet 1920-ban béklyóba verték, de csodálatos akaraterejű vezérrel köveve, féltelmetes erővel rázta le magáról a bilincseket és elindult a fejlődésnek azon az útján, amelynek célja az élni és érvényesülni akarás volt. Ezen az úton az érdekközösség alapján találkozott Olaszországgal és Japánnal.

— Magyarországot az első világháboru vesztesei között a legsúlyosabb és a legigazságtalanabb békeszerződés sújtotta. Ennek következtében a magyar politikának csak egyetlen célja lehetett: kiküzdeni az igazságtalanságok jóvátételét. Nemcsak a magyar

kormányoknak, de az egész magyar népnek húsz éven át vallott programja volt a békés revízió. De hiába fordult ezzel a jogos kívánsággal a Nemzetek Szövetségéhez, melynek feladata a béke fenntartása és a bonyodalmak forrásainak kiküszöbölése volt, nem talált meghallgatásra. Nemzetek Szövetsége nem teljesítette ezt a feladatát, hiába rendelkezett a békés revízióról az alapokmány 19-ik szakasza, amelynek alkalmazása hivatalva lett volna elejét venni a helyzet teljes elmérgesedésének. Javulást Magyarországnak ebben a helyzetben csak a két bécsi döntés hozott. Ez a javulás és jóvátétel pedig szükséges volt részére, mert csak így tudta a magyarság másfélmillió magyar lélek visszaesatolásával számban és erőben meggyarapodva állami és nemzeti létét biztosítani, hagyományos függetlenségét és intézményeit, keresztény kultúráját fenntartani. Így biztosította magának a Kárpátok medencéjében azt a helyet, amely őt számáránya, központi elhelyezkedése és eddigi teljesítményei alapján megilleti.

El kell jönnie az igazságos béke korszakának...

— A háromhatalmi egyezmény célja a háboru kiterjedésének megakadályozása volt, de a háboru a maga kéréllhetetlen logikájával mégis tovább terjedt és elborította egész világunkat. A harc azóta is folyik. Milliók állanak egymással szemben. A

küzdelen hevessége minden képzelet felülmúl és számolni kell azzal, hogy a végső döntésig még tovább fog fokozódni. Megindult és megilletődötten állunk a hősiesség és szenvedések láttán, amelyekből Aeróinkhoz képest mi is becsülettel ki-

vettük a részünket és nemzeti létünk és az európai kultúra fenntartásáért folytatott küzdelemben továbbra is helyt állunk. Gondolataink ebben az órában a baráti népek felé szállanak és szolidaritásunk őszinte megnyilatkozásait tolmácsolják mindazoknak, akik fegyverrel kezükben vagy súlyos megpróbáltatások közepette végezve mindennapi munkájukat, teljesítik kötelességüket és küzdenek a jobb és igazságosabb jövőért.

— Politikánkat a változó helyzetek közepette is változatlan szempontok határozzák meg: a nemzeti becsület és a nemzeti érdekek iratlan törvé-

nyeinek hűségese betartása és az a töretlen meggyőződés, hogy a jelenlegi világegés után el kell jönnie az igazságos béke korszakának, amely minden nemzetnek, nagynak és kicsinynek egyaránt biztosítja az életlehetőséget és a boldogulást. Hiszünk a keresztény civilizációban, az európai műveltség erejében és értékében, államunk erőfeszítéseinek és áldozatainak sikerében.

— Ezen az úton jártunk eddig, ezen az úton a becsület és a nemzet érdekeinek útján fogunk továbbra is haladni.

Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter rádiószózata

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A hármass egyezmény megkötésének harmadik évfordulója alkalmából Ribbentrop birodalmi miniszter rádióbeszédet intézett a hármass egyezmény államaihoz. Beszédének szövege a következő:

— Azok a népek, amelyek immár három esztendeje a hármass egyezményben tömörültek, tisztában voltak vele, hogy ezzel szent szövetséget kötnek, mely legfelsőbb kötelezettséget jelent és egy napon fölük a legteljesebb barci próbatételt is fogja követelni. Az egyezmény, mely Németország, Olaszország, Japán, Bulgária és Horvátország népeit megállapodásra bírta, ennek megfelelően magas cél: tűzött ki. Ez abból állott, hogy ezek a történelmi fejlődés részéről igazságtalanul hátréba helyezett népek bejelentették az élethez való jogukat és biztosítani akarták létezésüket az őket megillető térségben, azokkal a népekkel szemben, melyek földünk legnagyobb részén uralkodnak és azt zsíros jólétük szolgálatába állítják.

Míg keleten Japánt olyan térségeken, amelyeken Angliának és Amerikának sem földrajzi, sem néprajzi tekintetben semmi keresnivalója nincs, a szükséges újarendezésben erőszakkal akarták megakadályozni a mi világainkon Anglia, Amerika és Oroszország — mégpedig önző okokból

mindenik a maga részére egyedül — Európát akarja meghódítani. Az a három hatalom tehát, amely anélkül is a földterület legnagyobb részét ellenőrizni akarja, anélkül, hogy népeiknek ebből valamilyen előnye volna, pusztán a hatalomra és a jogosulatlan haszonra való törekvésből és sóvárgásból, amely uralkodó rétegeiket áthatja, még hozzá eurpai földrészünket is meg akarják hódítani.

— Ezt a hódító vágyukat körül-cifrázzák mindenféle szólásmóddal. Az európai népek felszabadításáról, földrészünknek demokratikus berendezéssel való boldogításáról beszélnek. Az igazi cél azonban a földrészünkön való uralkodás, a lakosságuk rabszoigaságba való döntése. Milyenn gonosz és becstelenn a céljuk és a módszerek, azt leplezte Svájcban egy amerikai diplomata, aki nemrég ezt mondta: „A mostani háboru soha vissza nem térő alkalomul szolgál arra, hogy az amerikai kiviteli ipart megszabadítsuk a világpiacon az európai versenytárostól. Katonai hadviselés ürügyével az európai ipari és kikötővárosokat bombázásokkal alaposan szét kell verni és így versenüket hosszú időre ki-kapcsolni. Így lehet legjobban el-tüntetni a munkanélküliséget és azokat a szociális nehézségeket, melyekkel Amerika a háboru végén fog szembenállani.”

A német véderő nem teszi le a fegyvert, míg a bolsevista veszedelmet végleg el nem hárítja

— Eddig szól a nyilatkozat. Más ezekkel, az európai munkásokat munkahelyük megsemmisítésével munkanélküliekké, az angolizánc kapitalista vagy bolsevista érdekek rabzolgáivá kell tenni. Ha tehát ellenségeink hírvérésükben a hármass egyezmény hatalmainak uralkodásra való törekvéet tulajdonítanak, ezt meghazudtolja az a tény, hogy az egyik oldalon állanak a hármass egyezmény hatalmai elegendő tér nélkül, létfenntartó harcokban és a másik oldalon ellenségeink, mint hatalmas terület urai, akik azon vannak, hogy megfosszák a hármass egyezmény hatalmait elégtelen életterüktől is és ezzel rabzolgáikká tegyék. Az a ráfogás tehát, hogy a hármass egyezmény hatalmai a világ urai akarnak lenni, a legostobább hazugság. Nem a hármass egyezmény hatalmai, hanem csakis Anglia, Amerika és Oroszország törekszik világuralomra. Egyes gyáva árulók magatartása nyomán az ellenséges országok most egész nyíltan hirdetik az afrikai olasz birtokok elkobzását és részben nyílt, részben pedig álcázott alakban magának Olaszországnak szét darabolását. Magukat az árulókat pedig fogságban tartják, aminek körülményei lealacsonyítottabbak már nem is lehetnének. Ez az árulók megszokott sorsa világosan mutatja, mit várhat az a nép, amely azt hiszi, hogy ebben az élet-halál harcban mára számíthat, mint a saját és szövetségesei erejére.

Az ellenséges hírvérés Németországban teljesen terméketlen talajra esik

— Közben azután Olaszország Duccia kiszabadítása után országa ügyeinek intézését imet erős kezébe vette. Egyik legelső cselekedete volt kijelenteni, hogy a hármass egyezmény változatlanul érvényben van Olaszországra is. Kedvező jel a jövő szempontjából, hogy éppen ma, egyezményünk évfordulóján tért vissza a Duce Olaszországra és rendezi első ülését Olaszország fasiszta köztársasági kormányva.

— Ma az egyezmény megkötésének harmadik évfordulóján megállapítható, hogy ez az egyezmény minden irányban bevált. Kemény háborus év van mögöttünk, súlyos harcok esztendje, melyben jelentős sikereink is voltak, de kiesések sem hiányoztak, ami ilyen óriási harcban, amely a világot átfogó területen játszódott le, természetes is. Ilyen részletek ellenségeinket arra készíteték, hogy a hírvérés minden eszközével kihirdessék állítólagos várható győzelmüket, sőt azt már kivívottnak tüntetik fel. Európai sétáról, Berlinben való menetelésről, a nemzeti szocializmus és fasiszmus megszüntetéséről, a német népek és szövetségeseinek kiirtásáról, Japán ellen intézendő összehívott támadásról, a japán császárság felosztásáról, az állítólagos háborus bűnösök megbüntetéséről, a meghódítandó területek közigazgatásáról, a legyőzött népek büntető jellegű neveléséről és sok más badarságról beszélnek. Ha ilyen hangok nem volnának hallhatók napról-napra az ellenséges hírvérésben, nem is hinnék, hogy ellenségeink ilyen ostoba szédülésekkel mernek dolgozni.

— Azt mindenesetre a német nép nevében — amely a nagy harcok legnagyobb terheit viseli — megállapíthatom és bizonyos vagyok benne, hogy ugyanilyen módon áll ez a hármass

egyezményben szövetségessé többi népre is, hogy az ép oly öntetszelgő, mint ostobán vakmerő ellenséges hírvérés nálunk teljesen terméketlen talajra esik.

„Egy napon majd elege lesz az ellenségnek abból a háborúból, amelyet előidézett

— Az ilyen kísérletek csak fokozzák katonáink ellenállóképét és elszántságát. Minden csapás, amit az ellenségre mérünk, egy-egy mérföldköve a győzelem felé vezető útnak. Minél nehezebb, minél elkecserelettebb a harc, annál keményebben és elszántabban szállunk szembe, hogy ha kell, meghozzuk a legnagyobb áldozatot is a végső győzelemért. Ellenségeinknek még mindig fogalmuk sincsen arról, hogy a német nép és szövetségesei mire képesek és milyen elszántással, milyen megingat-

Mussolini üzenete az olasz nemzethez

Róma. (MTI) A Német TI jelenti: A Duce a hármass egyezmény megkötésének évfordulója alkalmából a következő üzenetet intézte az olasz néphez: Jó jelnek tekintem, hogy Olaszországba való visszatértem egybeesik annak az eseménynek évfordulójával, amely a fasiszta Olaszországot, a nemzetiszocialista Németországot és a Tenno birodalmát felbonthatatlanul összekapcsolta egymással. A köztársasági fasiszta kormány elhatározott szándéka, hogy a liktornyaláb jegyében minden erővel és azzal a hittel, amely Olaszországot mindenkor áthatotta, tovább harcol a végső győzelemig. Egy nemzetközi klikkcsoporth, amely néhány árulóval összeállott, átmenetileg epizódzerű korszakot idézett fel, amelynek azonban a háboru lefolyására döntő következményei lesznek, mert Olaszország immár képet alkothat magának arról a romlásról, amely fenyegette.

A japán, bolgár, horvát és szlovák külügyminiszterek rádióbeszéde

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: Sigemicu külügyminiszter rádióbeszédet intézett Németországhoz, amelyben leszögezte, hogy a tengelyszövetség rendíthetetlen marad, hármii követezzék is. — A tengelyhatalmak szempontjából ez a háboru önvédelmi harc. Japán megújítja azt a szilárd elhatározását, hogy a közös harcot a befejezésig folytatja.

Szofia. (MTI) A NTI jelenti: A hármass egyezmény harmadik évfordulója alkalmából Kirov külügyminiszter hétfőn este a rádióban többek között ezeket mondotta: — Ez az évforduló alkalmat ad arra, hogy hálónkat nyilvánítsuk a nagy német birodalom és szövetségesei iránt, azért, hogy Bulgáriát segítették nemzeti eszményeinek megvalósításában. Bulgária hű marad ahhoz a hivatásához, hogy a béke és a közműveltség őrzője legyen a Balkánon. Nem törekszik idegen területre, hanem megvédi a saját országát.

Pozsonyból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tuksa miniszterelnök a hármass egyezmény évfordulója alkalmából a rádióban beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy a hármass egyezmény lét-rehozását a világtörténelem egyik leg-

hatalmas győzelmi hittel néznek szembe az elkövetkezendő harcokkal.

— Érhetnek még kemény csapások, de katonáink erejük tudatában eddig soha sem látott elszántással harcolnak majd a világ minden harcterén.

Sem a bolsevizmus, sem az angolok, sem az amerikaiak nem fogják Európát sohasem meghódítani és Keletáziát sem ragadhatják ki újból Japán kezéből. Katonáink merész támadószelleme az elkövetkezendő harcokban is döntő tényező lesz. Csapataink újból és újból megtámadják majd az ellenséget és olyan megsemmisítő csapásokat mérnek majd rá, hogy egy napon elege lesz abból a háborúból, amelyet előidézett.

— Hogy a mi fegyvereinké lesz a győzelem, abban mélységesen hiszünk. Ma az egyezmény harmadik évfordulóján, legnagyobb büszkeséggel tekintünk haderőnk példátlan hőstetteire. Sorakozunk elszántan a Führer mögött és legyünk készen a legvégső áldozatra is a győzelemért és népünk jövőjéért.

A köztársasági fasiszta Olaszország a megalázásnak ezeket a napjait ki fogja küszöbölni történelméből, és vérevel fogja lemosni azt a szégyent, amelyet el elfajult uralkodó akart országba hagyományaira és dicső multjára hozni. Az olasz csapatok a német csapatokkal együtt meg fogják szabadítani a világot olyan nemzetközi társaságtól, amely semmiféle árulást nem tart rossznak, hogy valamennyi nép között és ezek hagyományai között zürzavart idézzon elő. A német és japán baktársak bizonyosak lehetnek abban, hogy a köztársasági fasiszta Olaszország a hármass egyezményt ugyanolyan buzgalommal fogja betartani, mint amely Olaszországot az elmúlt három esztendőben áthatotta.

Ez azoknak a frontarcoknak akarat, akik annyi esztendőn öröket áldoztak a három nemzet közös eszményeiért.

fontosabb mérföldkövének kell tekinteni. Meg kell állapítani, hogy ez az egyezmény mindenben bevált.

— A hármass egyezmény évfordulója alkalmából mi szlovákok újból kijelentjük — folytatta a miniszter — hogy államunk önállóságáért és szabadságáért folytatott harcunkban hűségesen kitartunk szövetségeseink oldalán, abban a meggyőződésben, hogy a hármass egyezmény hatalmainak és azok szövetségeseinek fegyverei az egyezmény célkitűzéseit harcolnak, ami nem más, mint mindnyájunk becsületes együttműködése, a nagy és kienépek szabadsága és egyenjogúsága.

Zágrábról jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A hármass egyezmény évfordulója alkalmából Budak horvát külügyminiszter a rádióban mondott beszédében egyebek között kijelentette, hogy Horvátország példáján látható, hogy a hármass egyezmény által célba vett új rend már életbe is lépett. A hármass egyezmény hatalmainak utja biztos, a horvát nép azonban legyen elkészülve, hogy a cél elérése érdekében még minden áldozatot meg kell hoznia.

Zágrábról jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A horvát miniszterelnökség

Mozik műsora:

APOLLÓ: Jómádár.
BELVAROSI: Méltóságos kisasszony.
CASINO: A szárazu ember.
KORONA: Kölcsönadott élet.

a következő közleményt tette közzé:

— A független horvát állam kormánya elhatározta, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatát Badoglio tábornagy királyi kormányával. A miniszterelnökség egyidejűen közli, hogy a független horvát állam kormánya tudomásul veszi, hogy Mussolini olasz köztársasági fasiszta kormányt alakított és ezt a kormányt mostantól kezdi, mint az olasz állam egyedül törvényes képviselőjét ismeri el.

Egy további nyilatkozatban a miniszterelnökség hivatkozással a Horvátországtól elszakított adriai tengeri területek visszacsatolásáról szóló szeptember 9-iki nyilatkozatra, bejelenti, hogy az ujonnan szerzett területek igazgatását törvényrendelettel fogják szabályozni.

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Románia, mint illetékes helyen megerősítették, szombaton elismerte a fasiszta köztársasági olasz kormányt.

Dohányjövédéki kihágások a törvényszék előtt

Nagyvárad, szept. 28. A nagyvárad törvényszék ma délelőtt dohányjövédéki kihágásokat tárgyal. János Dániel kémeri kisgazdát 350 P pénzbüntetésre ítélték, mert szűzdohányt jogtalanul birtokolt. Egy máramaroszigeti izr. vallású kiskorut dorgálásban részesített a törvényszék, mert 450 gramm külföldi szivarkát és szivarkadohányt birtokolt jogtalanul. Gerberger Pál izr. vallású érsemjéni dohánytermelő ellen azon a címen emeltek vádat, hogy a dohánytermésből 87 kg. dohányt viszeszartartott. Erre utóbbi ügyben a bíróság a bizonyítás kiegészítéséért elrendelte és elnapolta a tárgyalást. A két előbbi ítélet jogerős.

Megörökítik a nagyvárad renaissance köemlékeket a Szépművészeti Múzeum számára

Nagyvárad, szept. 28. A Szépművészeti Múzeum kiváló szakértője, dr. Balogh Jolán, a Nagyvárad területén található renaissance köemlékek irodalmi feldolgozásán fáradozik. A közelmúltban Nagyváradon járt és felkereste ezeket az emlékeket, most pedig fényképen való megörökítésük folyik, amit Major Vilma végez. Jelentőségében kiemelkedik ezek közül a Rhédey kriptában lévő vörös márványkő, amely a szentjóni Rhédey síremlék egyik cimertartó köve volt. A nagyvárad múzeumban is van néhány síremlék, cimere és omlottörödek. Ezeket is mind lefényképezték már a Szépművészeti Múzeum számára. Legközelebb a vár köemlékeinek a megörökítésére és a telegdi református templomban található emlékekre kerül a sor.

Százéves cigányasszonyt temettek Jánosalmán. Jánosalmáról jelentik: (MTI) Jánosalmán most temették el Nagy Jánosné Csampai Terézt, egy cigányzenész özvegyét, aki száz évet és nyolc hónapot élt. Soha beteg nem volt. Aggkori gyengeség okozta halálát.

Mussolini Münchenen át Bolognába érkezett

A keleti háború egyik legfontosabb fejezete a jelenleg folyó német elhárító csata

Zürich. (Bud. Tud.) Mussolini Münchenen át Bolognába érkezett, ahol miniszterei és a helyi német hatóságok képviselői fogadták.

Zürich. (Bud. Tud.) Ideérkezett jelentés szerint Viktor Emanuel olasz király Umberto trónörökös. Badoglio tábornagy és a kormány tagjai egy délolaszországi városban tartózkodnak, amelyet jelenleg Olaszország fővárosának tekintenek.

Washington. (Bud. Tud.) Cordell Hull elhatározta, hogy Moszkvába utazik.

Kairó. (Bud. Tud.) Az angol csapatok Samos szigetén partraszállottak.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Dnyeper nyugati partjának megszerzésére irányuló hadműveleteit a szovjet változatlan erővel hajítja végre anélkül, hogy sikereket ért volna el. A folyón átkelő csapatokat a németek megsemmisítették. Az olasz harctér keleti szakaszán a német erők újabb állásokba vonultak. Egyik város birtokáért harc folyik.

Feneketlen hordóvá válik a Szovjet nagy támadó akciója

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa írja: Az idén március és április hónapokban a nagy német vezérkar munkája, ahogy azt ma látjuk, elsőrendű célnak tüzték ki, hogy 1943—44 telére a legkedvezőbb előfeltételeket biztosítani és a kezében levő keleti területeket a legmesszebbmenő formában hatóság fegyverként felhasználni tudják. Csak ebből a szempontból ítélték meg helyesen a német elszakadó mozdulatokat, valamint a német csapatok mozgékony harcmodorát. A német vezetőség ugyan nagy területeket engedett át az ellenségnek, ezzel azonban kényszerítette az ellenfelet arra, hogy előbbretörjön saját területeinek távtárból könnyebben hozzáférhető terepre. A keleti háború történelmének egyik legfontosabb fejezete ez a harc: a szívós, erőletes német ellenállás sokkal több erő bevetésére kényszerítette a szovjetet, mint eredetileg tervezte. A szovjet offenzíva erejének esetleges megbénulása olyan veszélyt jelent, amely a szovjet hadvezetést állandóan arra kényszeríti, hogy tartalékából merítsen, pedig azokat más messzemenő célok szolgálatába kívánja állítani, nem pedig a nyári offenzíva kereteinek kitöltésére. A szovjet nagy támadó akciója a legjobb úton van arra, hogy hamarosan feneketlen hordóvá hasonlítson. Német részről nem becsülik azért le ennek a vállalkozásnak erejét, az események fejleményei és az elért eredmények alapján azonban feltételezhető, hogy a szovjet előretörés ellen nem ott emeinek gátat, ahol a szovjetvezetőség saját elhatározása alapján megindítaná a téli hadjáratot, hanem egyedül ott, ahol a német hadvezetőség ezt a gátat megteremtette.

Stockholm. (MTI.) Londonban általában megállapítják, hogy a német csapatoknak keleten való visszavonulása és a német arcvonal rövidítése nagyszámú német hadosz-

tályt szabadított fel, amelyeket a német hadvezetés nyugateurópában erőlyesebben tud bevetni. A hétfői londoni lapok érveket hoznak fel annak hangsúlyozására, hogy délen és nyugaton azonnal kezdjenek nagyobb vállalkozásokba és kiemelik, hogy nem halogatható tovább a nyugaton News Chronicle hangsúlyozza, hogy jelenleg a legfontosabb teendő, hogy minden erővel létrehozzanak egy támadást, mielőtt a németek megvalósíthatnák terveiket és nagyobb erőkkel szállhatnak szembe a szövetségesekkel nyugaton.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Nehéz német harci repülőgépek támadták több hullámban Portogalo kikötőt az Aegei-tenger Lero szigetén. Ezzel meghíusították a britek kísérletét, akik itt támaszpontot akartak létesíteni. Egy brit torpedórombolót súlyos találat mozgásképtelen-

né tett, egy másik torpedórombolót közepén ért találat, amelyet heves robbanás követett. Egy körülbelül 9.000 tonnás megrakott szállítógézt több találat után felgyújtottak és a támadó gépek második hulláma már süllyedő állapotban figyelte meg. Újabb bombatalálatok után azonnal elsüllyedt. Három kisebb hajó ugyancsak kigyulladt a találatok után. Ezeknek elsüllyedése is valószínű. A kikötő olajtartályai teljesen kiégtek. A támadásról visszatérő német harci repülőgépek a közeli vizeken még egy csapattal és anyaggal megrakott 5.000 bruttó regiszter tonnás szállító hajóra találtak és azt két támadás után nagyméretű bombatalálatokkal olyan súlyosan eltalálták, hogy a hajó rövid idő múlva Jarakokra hullott és elsüllyedt. A fedélzeten levő csapatok nagy részét magával vitte a mélybe.

Hlatky főispán látogatása a csucsai Ady-kastélyban

Nagyvárad, szept. 28. Dr. Hlatky Endre főispán, a nagy Ady-rajongó kutató hétfőn dr. Tabéry Géza író és Balogh István társaságában Csucsára utazott s ott megtekintette a híres, festői szépségű Ady-kastélyt.

Utikalauz szerepét dr. Tabéry Géza író töltötte be, aki igen sokszor járt a csucsai kastélyban, mint Ady és a kastély későbbi birtokosának, Goga Octaviannak vendége.

Odaérkezésükkor éppen ott tartózkodott Barta Mózes pozsonyi román konzul, a budapesti román követség volt sajtóattaséja, aki szívélyesen mutatta be a váradai vendégeknek a kastélyt. Megtekintették az épülfőfőben levő Goga-mauzóleumot. Utána a községben tettek sétát, melynek során a falubeliektől tudtak meg igen sok szép emléket Adyról. Egy csucsai vegyeskereskedőhöz betérve, rájöttek, hogy a festői szépségű Csucsának festői vegyeskereskedője is van. Marosi József kereskedő boltjában igen érdekes festményekre találtak, melyek mind a tehetséges kereskedő munkái.

Az Ady-emlékkutató kirándulásnak tehát gazdag eredményei voltak.

Magyar utász a partizánharcban...

A honvédek bebizonyították, hogy kemény legények

Írta: Wilhelm Felber, német haditudósító

(B. L.) A bandák elleni harc valami egészen más, mint ahogyan azt a békeidőben tanultuk és gyakoroltuk. — Kari ezredes. Itt az ellenség nem előtünk van, hanem jobbra, vagy balra, a hátunk megett, sőt nincsen az sem kizárva, hogy éppen közöttünk mozog annélkül, hogy azonnal fölismerünk. Csapategységeink küzdelme tehát semmivel sem könnyebb, a közvetlenül a fronton küzdőknek, hiszen az az ellenség áruhában, előre kiépített fedezékekből leselkedik és óvakodik becsületes nyílt harcot kezdeni, tehát tipikusan orosz bolszevista módszerrel küzd.

Egyes járműveket támad meg, kisebb csoportokra, sőt egyes személyekre lő rá, a kiállított őrszemélyzet a kedvence célpontja és támadásait sokszor német, vagy magyar egyenruhában hajítja végre. Nagyobb egységeket, zárt menetoszlopokat azonban csak igen ritkán és ak-

kor is csak rejtkehelyről igyekeznek megzavarni. Ugyanígy az a csirkefogó, aki az egyes honvédre minden további nélkül rálőtt volna, a nagyobb egységek megjelenése esetében, mint ártatlan favágó, semmiről sem tud munkás, lapátal a kezében, esetleg szorgalmas gombaszedőként bámul együgyű arccal a menetelő honvédekre...

Persze minden gyanus alakot nem lehet azonnal agyonlőni!

Naponta kell újra és újra ezeken a területeken harcolni a német és magyar csapatoknak, a bandaharcokat irányító honvédek mindenképpen hátrányban vannak, hiszen egyenruhájuk által megvannak jelölve, az ellenség azonban nem és mint banditák lehetőleg hátulról támadnak a védtelenre. A bolszevista a zötétből lövöldöz a világosan lévő, jól látható célra, a honvéd megfordítva harcol a közönséges gyilkosok ellen.

nak látjuk. Nagyszerű legények, pompás katonás magatartással, napbarnított és állandóan kézen a bevetésre: ez a magyar honvéd a keleti harctéren. Szinte égnék egy-egy bevetésben résztvehetni, sokszor kell a soroknak egy pénzdarab, gyufaszál vagy kártyalap formájában dönteni, hogy melyik egység hajt egy-egy parancsot végre. Pedig nem könnyű a szolgálattel. A magyar honvédeket látva, önkéntlenül Frigyes, a nagy porosz király szavai jutnak az eszembe, aki harapós ördögöknek nevezte lerongyolódott katonáit, amikor az új mondurt azzal utasították vissza, hogy az ügyis megint elszakadna.

A magyar utász, eredetileg nem erre a harcmodorra kiképezve, a legnagyobb eredményeket érte el a banditaharcokban. 4—5 emberből álló apró csoportokat nyugodtan kiküldhetem — mondja a századparancsnok — előlyosan megrakodva löszrel olyan feladatokat végeznek el, amelyhez legalább egy szakasz kellene. A hídász katonák csendes hősiességéről is érdemes szólni, akik 3 vagy 5-ös csoportokban indulnak el a megrongált vezetékeket kijavítani és mint néhány nappal ezelőtt is mintegy 60 tagból álló banditacsoportból vágják ki magukat, amikor már nem volt löszük, a puskára tüzött bajonettel... Az ellenfél nem tudott az öt ember mindent elsőpró rohamának ellentánni és megszaladt, a derék hídászok apró sebesülések árán keresztülvágják magukat.

A magyar honvéd magatartása és hősiessége a keleti fronton méltó záloga a szövetséges magyar nemzet biztonosságának határain belül. Az a honvéd, aki az idegenben így küzd, kétszeresen teszi azt — ha erre szükség volna — saját határain belül.

Kávéházakban és vendéglőkben kérte a „MAGYAR LAPOK” at.

A kontinens legkiválóbb katonája

En hosszú ideig voltam a magyar honvédek között — írja Felber — és látam, hogy a kontinens legkiválóbb katonája mily gyorsan szokott hozzá ehhez a guerilla háborúhoz. A harcoló katonának legnagyobb értéke: az egyéni iniciativa legmagasabb foka szükséges ezekben a bandaharcokban és valamilyen elvontunk ragadtatva a magyar honvéd óriási leleményességétől, egyéni módszereitől. Gyorsan megszokta az óriási őserődöket, a feneketlen mocsarakat és jobban tájékozódott benne, mint az odaválósia. Egy-kettőre átlátták az ellenfél terveit és ravasz ellentevékenységgel ott lepték meg, ahol a legkevésbé várt rá. Ez a vadnyugati harcmodor, amelynek eredményesége az egyén, az egyes ember talpraesettségtől, leleményességétől függ, direkt eleme lett a honvédnek és magasra értékelt szakértője a szövetséges hadvezetésében. Itt nincsen minta, tábori rend-

gyakorlati előírás; mindig az a győztes, aki gyorsabban határozza el magát, adja a parancsot és hajítja azt végre. Kizárólag a személyes bátorság, a gyors változtatás és a harci készség a döntőek ebben az ember-ember elleni küzdelemben, amely rendszeren egészen kis egységekkel kerül végrehajtásra. Nem kevésbé kemény legényeket kíván ez a feladat, csakugy, mint a közvetlen front és a honvédek bebizonyították, hogy kemény legények...

Ha katonáink megint visszatérnek Magyarországra, nem lehet majd őket megismerni: a front mozgékony, óvatossá és éberré gyurta őket — mondotta nekem az ezredes úr.

Ha néhány óras utazás után több járműből álló csoporttal (csak így, convoyban szabad a járműveknek közlekedni) egy ilyen tisztogató magyar egységhez érkezőnk és az ottlévő katonákat elnézzük, akkor az ezredes szavait igazolt-

Triduum Assisi Szent Ferenc tisztel- teletére

A nagyváradi kapucinus atyák kü-
lönös becsülettel kívánják megün-
nepelni október 4-én rendalapító
Szeráfi Atyjuk, Szent Ferenc ün-
nepét. Ezt megelőzően három este,
vagyis október 1—3-ig ünnepélyes át-
tatosságokat tartanak, mindenkor
6 órai kezdettel; az átadatosságok al-
kalmával szent beszéd is lesz, melyet
P. Röss Bertalan dr. kapucinus atya
mond, majd pénteken felajánlás
Jézus Szentsége Szívének, vasárnap
a magyar katolikus püspöki kar ren-
deletéből, az országos katolikus nagy-
gyűlés idején a magyar nép felaján-
lása Szűz Mária Szepilőtlen Szívé-
nek. Szent Ferenc napján reggel 7
órákor ünnepélyes szentmise, d. u.
6 órákor pedig szent beszéd, mondja
P. Turay Timót kapucinus atya, majd
a Szeráfi Atya haláláról szóló meg-
emlékező átadatosság. Ezekre az ün-
nepi átadatosságokra a Kapucinus
Atyák minden Szent Ferenc tisztelőt
szerezzel meghívják.

Eljárás indult egy asszony ellen, mert harminckilenc szárnyast vásárolt össze „feketézés” céljából

Nagyvárad. Bár a háromfipiacon
legnagyobb ritkaság a szárnyasok tö-
meges felhozatala, Porkoláb Imréné
Dombi Erzsébet, Hlatky Endre-utca
6. szám alatti lakos, kinek férje fog-
lalkozásánálküli, módját ejtette, hogy
a hétfői hetipiacon 18 kacsát és 21
libát vásároljon össze, minden való-
színűség szerint azzal a céllal,
hogy azokat nyereszkeskedési szándék-
kal tovább adja.

Az őrszemes rendőr felfigyelt a
tömeges vásárlásra és az asszonyt
előállította a rendőrségen, ahol meg-
indult ellene az eljárás.

Ismét működésbe léptek a kerékpártolvajok

Nagyvárad. A kerékpártolvások-
nak Váradon úgy látszik, nem akar
vége szakadni. Csak a napokban fo-
gott el a rendőrség három tolvajt,
akik 26 lopást ismertek be és akik
együttal megnevezve orgazdájukat
is, már újabb feljelentések érkeztek.

Hétfőn Benedek Ferenc Békés-
csaba-utca 7. szám alatt lakó vil-
lanyyszerelő jelentette a rendőrségen,
hogy ismeretlen tettes ellopta 690
pengő értékű kerékpárját a Szent
László gimnázium elől.

Ugyancsak hétfőn jelentette Sze-
pesi Ferenc Bethlen Gábor-utca 7.
szám alatt lakó kereskedő, hogy a
főposta előtt, délután 5 órákor el-
lopták 500 pengő értékű kerékpár-
ját.

A rendőrség bevezette a nyom-
ozást.

Szófiában erősen korlátozzák a víz-
fogyasztást. Szófiából jelentik: (MTI)
Mivel a ezófiái vízvezeték forrásának
szintje erősen megcsappant, a vízzel
való takarékoskodás vált szükségessé,
amire egyébként már tavasszal is volt
eset. Szeptember 27-től minden kerület
más és más napszakokba három órán
át kap vizet. Az intézkedés mindaddig
érvényben marad, amíg az ézi esőzés
nem biztosítja a főváros hiánytalan
vzellátását.

Megkezdődnek a nyelvtanfolyamok a német lektorátuson

Havonta kétszer rendezik meg a filmmatinékat. Németország-
ból is jönnek neves előadók

Tizheti szünet után, ismét meg-
kezdődnek a tanfolyamok a német
lektorátuson, ahogyan azt a hirdető-
oszlopokon láttuk. Sok régi barátja
a Lektorátusnak ismét visszatér és
sok új fog hozzájuk szegődni, aki a
német nyelvtudását bővíteni akarja,
mert hiszen ma inkább, mint valaha,
szükség van német nyelvtu-
dásra mindenben és mindenütt. Nagy
örömmel üdvözölték a beiratkozók,
hogy lesznek német kereskedelmi le-
vezetési tanfolyamok is, amelyen kü-
lönösen a kereskedelmi szakmában
dolgozók fognak nagy számban részt-
venni. Lesznek azonban kívül a már ha-
ladóbb tudásuk részére irodalmi és
társalgási kurzusok is. Nagy látoga-
tottságnak örvendenek ismét a gyer-
mek-kurzusok, melyek kétszer a hé-
ten, 3—4 óra között vannak és ame-
lyen 6—13 éves gyermekek vehet-
nek részt.

A könyvtár is megnagyobbodott és
immár 750 legmodernebb művet fog-
lal magában, amelyek évi 3 P köl-
csöndijért mindenkinek rendelkezé-
sére állanak, ugyancsak az újságok-
kal bőven felszerelt olvasó-terem.

Az év végén megint értékes jutal-
mak kerülnek kiosztásra, hasonlóan
az előző esztendőkhöz, mert hiszen
az idén is három, a német nyelvben
jó előmenetelt tanúsító hallgató 6
hétre Németországba lett küldve
ösztöndíjjal és hat hétig vendége
volt a Német Akadémia müncheni
főintézetének.

A nyelvkurzuson kívül a Lektor-
átus egyéb rendezéseivel is óhajtja
a kulturát szolgálni. A már az előző
esztendőben olyan nagy sikerrel
folyó film-matinékat havonta két-
szer fogja megrendezni. Azonkívül
jönnek Németországból neves elő-
adók és képművészetek meg koncer-
tes rendezésével is óhajtja a Lektorátus
kedveskedni a nagyváradi mű-
értő publikumnak.

Reméljük, hogy ebben az esztén-
dőben is, az előzőekhez hasonlóan,
oly szívesen és oly sokan fognak be-
iratkozni a Lektorátuson.

A 31. Országos Katolikus Nagygyűlés időrendje

(Folytatás.)

Oktober 4-én, hétfőn reggel 9 órákor
főpapi szentmise a ferencesek belváro-
si templomában. Reggel 9 órákor a Ma-
gyarországi Katolikus Tanítóegyesü-
letek Országos Szövetségének diszgyűlése
a Szent István Társulat dísztermében
(VIII., Szentkirályi-utca 28.) Délelőtt
10 órákor Szent Ferenc világi rendje
országos előjáróinak értekezlete (IV.,
Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. emelet).
Délelőtt 10 órákor Szociális Misiótár-
sulat elnöki tanácsának és országos vá-
lasztmányának értekezlete az Ujváros-
háza tanácstermében (IV., Váci-utca
62.) Délelőtt 11 órákor az Actio Catho-
lica igazgató tanácsának és országos ta-
nácsának ülése Középponti Katolikus
Kör fehértermében (IV., Molnár-
utca 11.) Délelőtt 11 órákor Országos Magyar
Cecilia Egyesület díszgyűlése a Köz-
ponti Papnöveldeben (IV., Prohászka
Ottokár-utca 7.) Délelőtt 11 órákor Szo-
ciális Misiótársulat országos szer-
zetének díszgyűlése az Ujváros-háza köz-
gyűlési termében (IV., Váci-utca 62.) Dé-
lután 5 órákor II. nyilvános gyűlés a
ezékesfővárosi Vigadó termében. Dé-
lután 7 óra 30 perckor Mintagyűlés az
Országos Középponti Katolikus Legény-
egyesületben (VII., Rottenbiller-utca 20—
22.)

Oktober 5-én, kedden reggel 8 órákor
főpapi szentmise a Szerviták templomá-
ban. Reggel 8 óra 30 perckor az Unio
Cleri országos tanácsának értekezlete a
Középponti Papnövelde földszinti termé-
ben (IV., Prohászka Ottokár-utca 7.).
Reggel 9 órákor Szent Ferenc világi
rendjének országos ifjusági értekezlete
(IV., Ferenciek-tere 7. III. lépcső I.
em.). Reggel 9 óra 30 perckor Katolikus
Legényegyesületek Országos Szövetsé-
gének országos elnöki értekezlete a
középponti székházban (VII., Rottenbil-
ler-utca 20—22.) Délelőtt 10 órákor
Eucharisztikus Papi Társulat és Unio
Cleri Pro Missionibus díszgyűlése a
Középponti Papnövelde előemeleti dísz-

termében (IV., Prohászka Ottokár-utca
7.). Délelőtt 10 órákor a Szociális Test-
vérek Társasága húsz éves jubileumi és
a Szentlélek Szövetség ünnepi díszgyű-
lése a Korzó filmszínházban (IV., Váci-
utca 9.) Délelőtt 11 órákor Kalász ka-
tekizmus verseny a Középponti Kato-
likus Kör fehértermében (IV., Molnár-
utca 11.) Délelőtt 11 órákor az Actio
Catholica sajtóosztályi vezetőinek
értekezlete az Actio Catholica országos
elnöksége dísztermében (IV., Ferenciek
tere 7. II. lépcső I. em. 6.) Délelőtt
11 órákor Szociális Misiótársulat or-
szágos elnöki értekezlete a központi
ezékház gyűléstermében (I. Krisztina-
körút 123.) Délután 5 órákor III. nyil-
ványos gyűlés a ezékesfővárosi Vigadó
termében.

Oktober 6-án, szerdán este 6 órákor
Te Deum és rózsafüzér átadatosság Árpá-
dházi Boldog Margit plébániatem-
plomban (XIII., Lehel-ter.)

Nagy érdeklődés előzi meg azt a vita-
estet, amelyet a katolikus írók és hir-
lapírók Országos Pázmány Egyesület
rendez a filmről a Katolikus Nagygyű-
léssel kapcsolatban a Középponti Kato-
likus Körben október 1-én, pénteken
délután 6 órákor. A vitaest hivatalos
ezonokai: Czapi Gyula egri érsek, Hin-
dy Zoltán, Jámor Dezső, Tóth László,
Nyisztor Zoltán, May Mayus Tivadar, a
Magyar Filmroda igazgatója és Saad
Béla.

Az A. C. sajtóosztálya a Katolikus
Nagygyűléssel kapcsolatban október 5-
én délelőtt 11 órákor ünnepi ülést tart
az A. C. tanácstermében (Ferenciek-
tere 7. II. lépcső I. em.) A megnyitó-
beszédet dr. Czapi Gyula egri érsek
a ezakosztály elnöke tartja, majd Ke-
rékgyártó Árpád tanügyi főtanácsos is-
merteti a tennivalókat. Az egyházmeg-
yéi sajtóosztályán megjelent meg-
bizottjának hozzászólása fejezi be az ér-
tekezletet.

Andrási Ede 30 éves karnagyi és zenetanári működését ünnepelte a Nagyváradi Magyar Dalkör

Nagyvárad, szept. 28. A Nagyváradi
Magyar Dalkör Kortsmáros László or-
szággyűlési képviselő, igazgató-elnök
vezetése alatt vezetőegyi értekezletet
tartott.

Az elnök meleg szavakkal emlékezett
meg Zámbo Jenőről, az egyesület el-
hunyt pénztárosa és zászlótartójáról.
Egy percnyi felállással áldoztak néhai
kitünő tagjuk emlékének. Ezután And-
rási Ede országos karnagy, ügyvezető
elnök harminc éves karnagyi és zene-
tanári működésének augusztus 1-én be-
következett fordulójáról emlékezett
meg Kortsmáros László.

— Bár a jubiléum — mondotta —
minden ünnepeltetést elhárít magától,
itt, az egyesület színe előtt köszönöm
meg Andrási Edének mind magam,
mind az egyesület, de főként a magyar
társadalom nevében azt a páratlanul
hűséges, mindenkor önzetlen és kivá-
lón eredményes munkásságot, mellyel a
lefutott harminc év alatt a magyar kul-
túrát szolgálta.

— Istené az érdem — felelte az ün-
nepelt. — aki végtelen kegyelmével
megérem engedte a napot. Most is csak
erőt, egészséget kérek, hogy a magam
elő tűzött sok feladatot maradéktalanul
befejezhosem.

Az ügyvezető elnök ezután beszámolt
az egyesület munkáját valószággal meg-
bénító háborús nehézségekről. Többek
hozzászólása, de főként Kortsmáros
László buzdító szavai után az értekez-
let úgy döntött, hogy az egyesület mun-
káját, ha csökkent létszámmal is, de
tovább folytatja, a próbákat a jövőben
is rendszeresen megtartja. Figyelmeztette
a tagokat, hogy a mai nehéz időkben
erkölcsi és magyar kötelesség a legna-
gyobb, legdicsősegeebb múltú nagyvá-
radi dalogyesület mellett hűséges ki-
tartás. Kiss B. László azért is kéri a
próbák pontos látogatását, hogy az
egyesület, szokásához híven, november
1-én most is teljes készütséggel tiszte-
legheesen elhunyt tagjai sírjánál. Kort-
smáros László lelkes, buzdító szavai
zárták be az értekezletet.

A Nagyváradi Magyar Dalkör próbáit
minden csütörtökön este 8 órákor a
Magyar Házban tartja. Ugyanott új ta-
gok jelentkezését szívesen fogadja az
elnökség.

Rendőrségi fogdából szökött meg a Váradon elfogott betörő

Nagyvárad, szeptember 28. Megirtuk,
hogy a rendőrség hétfőn elfogta Kö-
kény János 33 éves szegedi származású
betörőt, aki Balla János Kálvária-ut-
cai és Soor Jenő Beöthy Ödön-utcai
lakosoktól betörés útján nagyértékű
ruhaanyagot lopott. Az elfogott betörő
személyazonosságának megállapítása
nagy nehézségekbe ütközött, mert a
nyomozás során megálapította a rend-
őrség, hogy Kökény álnévet használ.
Kiderült, hogy éppen úgy hivatta ma-
gát Kökénynek, mint Keresztes, Ko-
vács, Glauber, vagy Molnárnak.

A soknevű betörő személyi adatai-
nak tisztázása alkalmával Szegedről
a meglepő hír érkezett az ottani rend-
őrségről, hogy a betörő a rendőri fog-
dából szökött meg és országosan körö-
zik. Miután valódi nevét még eddig
nem lehetett a sok közül kiválogatni,
kiletét az országos bünyügyi nyilván-
tartásból állapítják meg a felvett ut-
lenyomat alapján.

HARSÁNYI LAJOS

Irta: Dr Mentés Mihály, győri székesegyházi kanonok

Ma, szeptember 29-én a 60 éves Harsányi Lajost, a katolikus költészet doyenjét ünnepli nemcsak a katolikus társadalom, szűkebb pátriája: Győr, hanem az egész magyar irodalom is. Hiszen a jubilans 40 éves írói működése mely nyomokat hagyott a magyar költészetben. Ebből az alkalomból közöljük költőtársának Mentés Mihálynak, a „három folyó város” másik kiváló írójának kitűnő írását az ünnepeltről. (Szerk.)

Valaki, a modern magyar irodalomnak beérkezett írója vallotta meg mostanában: „Kézembe akadt egy verses könyv. Harsányi Lajos írta. Ki lehet ez? — kérdeztem magamtól. Aztán elolvastam és olvasás közben egyre jobban csodálkoztam: hogyan lehet, hogy ezt a költőt mind-egyikem nem ismertem.”

Harsányi Lajos megirt nyolc verskötetet (Új vizeken, 1907. Az élet muzsikája, 1909. A napkirály rokona, 1911. Toronyzene, 1917. A holdog költő, 1926. Mi Cha El — Ki mérhető az Urhoz, 1933. Holdtölte, 1938. Esteli körmenet, 1942.), ezenkívül a lélek titokzatos életének trilógiáját (Hagia Sophia — A hét szentség könyve, 1913. De profundis — A halál és ítélet megrázó költeménye, 1927. Tulvilági ballada, 1936.). Megirta az árpádiházi szentek életregényeit. A szentasszony. (Szent Erzsébet), Az elragadott herceg (Szent Imre). A nem porladó kezű király (Szent István). Fejjel nagyobb mindenkinél (Szent László), Égi és földi szerelem (Szent Margit). Ezeket kivül két kis regényt: Az óra egyet üt, Ami nélkül nem élhetünk. Két kötet elbeszélése is van: Halál feji pille, Zúgó Márton. Tagja a Szent István Akadémiának, a Kisfaludy Társaságnak és a Petőfi Társaságnak.

Ezek után, nemde, mi is csodálkozhatunk, hogyan lehet Harsányi Lajost nem ismerni?

Mi bizony szegélyelők magunkat, ha akármilyen szélsőséges írókról nem tudnánk. Mi azokban is, akik világnézetileg ég és föld távolságában vannak tőlünk, meg tudjuk becsülni, ha művészi alkotnak. Ha azonban valaki katolikus, hozzá még pap nemcsak nevében és hivatásában, hanem íráisaiban is, az legyen elkészülve, hogy agyonhallgatják, egyszerűen nem vesznek róla tudomást. Azt nem ismerik és nem olvassák. Miért?

Azt írja Harsányi egy kis versében:

*A holdra mondtam: mézszínű.
A napra: aranytollú fián.
A szép szavak gyümölcseit
Kínáltam néktek drágamivű tálcán.
Szennyes szavakat sohasem írtam.
A tollam mindig tiszta volt.
Mindig az ég ivén lebegtem,
Akár a hold.*

Szebb jellemzést nem adhatott volna magáról a hatvan éves költő, negyven éves írói munkásság után, alkotótehetségének teljességében. De félek, hogy éppen finomsága, tisztasága az oka, hogy eokan nem ismerik. Ez pedig nagy szegénye nem a költőnek, hanem a magyar olvasóközönségnek.

Tehát katolikus és magyar költészet, hogy Harsányi Lajost olvasó közönségünkkel megismertessük, amennyire ilyen kis helyen meg lehet ismertetni. Igazában olvasnunk kellene most megjelent verseit, amelyek a Szent István Társulat adott ki-

mint I—II. kötetét Harsányi Lajos tíz kötetben összegyűjtött s megjelent készülő műveinek. Vagy hallgatnunk kellene, ahogyan elmondja ezeket a színes, mágikus erővel megragadó verseket, melyek közül egyet, mint költészetére jellemzőt, az égő katedrális, egészében közlünk. De így kellene közölnünk sokat, igen sokat, hogy sokszínű költői egyénisége előttünk álljon.

Akkor indul el, amikor
*Magyar vizen énekes ajakkal
Nem élt még ennyi vad lovag.
Bomlott, romlott, beteg legények,
Daluk szép, jaj, de káromló ének...*
Amikor döbbszent kellett sikoltania:
*Megcsúfolni szent palotánk ékét
Sötét csapatok tartanak erre.
Fekete-piros rajtuk a köntös.
Hangjuk muzsikás, szitkos és öblös.
Hahó! Hahó!
Dalos őrség fegyverrel!*

Amikor 1907-ben Ady elindulásával majdnem egy időben, mint fiatal újművészi pap kiadta első kötetét, s mindenki gyanakodva fogadta, neki az írás kényszerén kívül s a művészi célok felül határozott és biztos eszméi célja volt, amelytől soha el nem hajolt. S ez a cél a katolikus költészet és irodalom megteremtése és művészi szolgálata.

Mindig sajnálta azokat a művészeket és írókat, akik előtt zárva maradtak a katolikus hit lelki, dogmatikai, szertartási és művészi élményei. És sajnálta a magyar olvasó közönséget, amely a legnagyobb élménynek maradt híjával a pusztára földi érzésekre számító s azokat tápláló irodalom olvasásában. Azt is látta, hogy a nyelvében, színében megújuló magyar irodalom a társalgás izgató, vonzó volta miatt mérgező étellel és itallal eteti-itatja a szomjas magyar lelket. Hivatást érzett, hogy az igazi szépet adja, mert öntudatában volt annak, hogy tehetséget kapott az Urtól a szépet szépen ajándékozni.

Amíg azonban kezdetben a harc, a védekezés és támadás gondolata ismételtén kifejezésre jut nála, később gazdagságának tudatában csak ezt a gazdagságát tárja föl a katolicizmusban megfűrdött, illetve a katolicizmus gyökereiből táplálkozó lelkének. S így szolgálja gyönyörű célját.

Első két verskötete még tapogatózás az új úton, próbálkozás, keresés. Igazában harmadik kötetében a napkirály rokonában talál egészen magára. Ady a halál rokonának vallotta magát. Harsányi büszkén énekl:

*Nekem sötét a köntösöm.
Fejemen töviskorona.
Én a láthatatlan, égi
Napkirálynak vagyok a rokona...
Kinek a napfény csak fehér
S szívárványt benne nem keresnek,
Azok az én utam elején
Erőtlenül elesnek.*

A Budapesti Hírlap 1912. május 26. számában két teljes hasábon ismerteti Harsányinak ezt a kötetét. Erdemes volna a cikket egész terjedelmében közölni. Az új költészeti iránnyal szemben bizalmatlan kritikus szinte megmámorosodik ennek a könyvnek a szépségétől: „Nem látjátok a színek káprázatos pompáját? Nem halljátok az elfojtott, halk zene harmóniáját?” „A nyelv szimbolikus szabadoságát kivételesen mély, át-

fogó, nagyszerű érzések teszik megokolttá. Harsányi Lajost ilyen érzések izgatják.” „Ez a könyv jelzi az eljövendőt: azoké a jövő, akik az új formákat lelkeik tüzes lávájával töltik meg és ha kell, a formák kereteit is szétrobbantják.”

Ha a Budapesti Hírlapnak akkori kritikusa élne, bizonyosan nem csodálkoznék, hogy Harsányi Lajost ünneplik. Hanem örömmel állapítaná meg, hogy jövendőlése Harsányiban valóra vált.

Későbbi versköteteiben a szimbolikus képek leegyszerűsödnek, a láz érzések megcsendesednek és elmélyülnek, a rajongás tiszta bölcseséggé érik.

Ma már a divatos és hangos falukutatók és népies-nemzetiek is kénytelenek meghódolni Harsányi költészetének magyarsága előtt. 1920—1939. között, tehát 19 évig volt egy Rába-menti falu plébánosa. Ebben az időben horátiusi mélységekkel énekl a falusi élet szépségeit. El kellene olvasni a „Falusi tanácsokat”:

*Avagy ajánlom: forró délutánon
Eredj a rétre és a nagy boglya mellett
Feküdj az illatos füvek ölébe.*

*Szemed legeltesd néma, tarka gólyán.
Figyeld a zöld szöcske magas szokását.
S ha tán szemed az álomtól nehéz lesz
S lehúnyva millió szín ég előtte.*

*Kerek kalappal főd be bronzos orcád
S aludj nagyot! Aludj, amíg az alkony
Hűs csókja fel nem ébreszt s már
a tücskök*

*Zenéje szól s az égen mind kigyúlnak
A tünde csillagok. Ilyenkor kelj fel
s indulj*

*Haza. Figyeld a távoli faludból
Feléd esengő esteli harangra.*

*A kalapod fejedről vedd le lassan
Es sutogd halkán: szép vagy, szent
vagy, élet!*

Persze akármelyik verséből idézhettem volna: Falun ilyen a halál, A pap stb. stb.

Azokban nemcsak szépségét látja meg a falusi életnek, hanem annak gondjait, problémáit is. Verseit is megtermékenyítik az élmények. (Legszébb az Őrsze néni libái.) Még komolyabban, még határozottabban s amilyen finom szellemességgel, olyan mély meglátással és könyörtelen őszinteséggel tárnak föl a Zúgó Márton markáns alakja köré fonódó elbeszélésekben. Nem is elbeszélések ezek, hanem nagyon éles szemmel meglátott és művészi finomsággal készített faluképek, sokkal különbek, sokkal kifejezőbbek, igazabbak és komolyabbak sok hangos falukutató hangzatos könyveinél. Természetesen érez együtt a korról és a kor embe- reivel. Krisztus szemével nézi s az öreg pap kezével simogatja A kalapocsos embert s megdöbbszentő komolysággal festi meg a Három munkanélküli balladáját.

A Holdtölte a költő lelkét a termékeny, gazdag ősz gondolataival

tölti meg. Legszébb, legmélyebb, legbölcsőbb versei ezek. Valamennyi között legkedvesebb nekünk és sokaknak az ősi szántás.

Nézd, elvénzik a nyár...

Téged kihagynak gondból és örömből!

S ha sziveden a fájdalom dörömböl,

Sétálni mégysz a néma temetőbe...

Lelkedben ekkor könnyesen harangoz

Szép életednek régen eltűnt bája.

A kis falu. A Hany. A Rába-tája.

A kisgyerek. Kezében ősi szilva.

A gémeskút, a porbelepte szilfa.

Alatta készen áll fehér ökrével,

Összedrótózott járomremekével

Az öreg béres. Ajkán halk imádság

S hol nemrég még aranyképek ra-

gyogtak,

Megkezdődik — ó jaj — az ősi

szántás...

Harsányi nem a halál rokona. El

kell csak olvasni Falun ilyen a halál,

vagy az Ó líra, líra, vagy a Mi volna

jó című verseit. „Talán meghalni

volna legjobb.” Mert a hit a halált

az élet kapujának tudja és érzi.

Most győri székesegyházi kanonok

és hatvan éves. Megirta az Esteli kör-

menetet. De hisszük, hogy sokára ke-

rül még a sor arra:

Szeretnék a borús világban

Utolján körülnézni még,

Megizlelni a lángoló ősz

Érett gyümölcs-ízét.

Harsányiról baráti körben azt szok-

ták mondani: a legliraibb költő. Igaz,

Elbeszélő költeményeinek és szép-

prózájának, regényeinek is a költői-

ség a legszebb értéke.

Hagia Sophiájában a katolikus Egy-

ház legnagyobb kincsei, a kegyelem-

források oszobognak lelkünkre, a hét

szentségnek az emberi életet széppé,

erőssé, emberivé és isenivé alakító

csodavizei. Csak a hét ének címeit

sorolom föl: Az aranyáva csarnoka

előtt, Az ingó nádszál ereje, Az opál

kapu pelikánja, A hold jön így szí-

várványszínű erdőnk alul. Menekülés

Sodomából, Én szédületes magasok-

ban állok, A hold halálkaszája fer-

dül. Hogyan ráismerünk a hét szent-

ségre, s megsejtjük szépségüket is,

életet formáló erejüket is! De meg-

sejthetjük Harsányi színes és erőtel-

jes megjelenítő költészetét is.

A De profundis az örökélet küszö-

bére érkező lélek viaskodása, vala-

mennyiünk legszemélyesebb problé-

mája.

Mert rólad szól e könyv ó ismeretlen

S ha olvasod, ijedve összeretensz.

Mint tévedt gyermek átkozott liget-

ben.

...megyek az ismeretlen honba

Mert menni kell és már nem látha-

tom meg.

Hogy milyen lesz a temetési pompa.

A Sátán hét igen nagy bünnel vá-

dol téged. Te tíz rémült kiáltással vé-

dekezel, hogy megtartottad a tíz pa-

rancsolatot.

Rád gondolok, ki épen most vívód tán

Gyilkos tusádat főtt a szörnű ürben.

Gazdák figyelmébe!

Hüvelyesforgalmi és Vetőmagforgalmi
Központok megbízása folytán

**Hüvelyes terményt
és Vetőmagvakat**

vásárol a HANGYA kirendeltsége, mint helyi kereskedő.
Kapisztrán János-tér 22.

S talán sikongva hisz, erőd fogytán...

Megdöbentő és megnyugtató sorok:
Ha boldogít már az égi játék,
Értem, ki tükröt tartottam elébe,
Imádkozzál el egy győzelmes Avé!

S még a Túlvilági ballada a trilógiának harmadik része, a kárhozat rémsége s az üdvösség holdagsága színesen és megrázóan hull az olvasó lelkére.

Mit írjunk a regényeiről? Mondotuk, hogy azokban is csupa szív, csupa szín, líra árad az olvasóra. Nincs helyünk egyenként ismertetni őket. Nem akarjuk osztályozni sem. Emelkedett lelkiesség, mély hit, katolikus és magyar gondolkodás lengi át valamennyit, mégis azt hisszük, mélységben is, a megírás költségeiben is utolsó két regénye emelkedik magasra s ezek közül is a Fejjel nagyobb mindenképpen a kedvesebb nekünk.

Szent Lászlóban esodálatos finomsággal rajzolja meg a nagy királyt és az egész embert, aki észre sem veszi magáról, hogy szent. Nagy szeretettel megrajzolt testőrének, Petőnek szíven keresztül szemléljük és gyönyörködünk benne, hogy aztán a testőrral együtt sirassuk el:

Ugy döntél össze hirtelen,
mint roppant kőtorony,
Én szelűttem üttem a
vad halotti tozon.

Tudom: a kriptában is élsz
Szíved ott is doboz,
És bennem megperdülnek
sikongó gyászdobok.

A Rábán tejkék nefelejcset,
hogy vélük hintselek,
egy szálát sem találók:
— nincsenek...

Vagy harminc esztendeje lehet már. Egyetemi hallgató voltam akkor. Egyik tanárom mondotta: „Nézze, sok szellem, értékes írás van a budapesti lapokban, de higgye el, olyan írásokat, amelyeket a Győrött megjelenő Dunántúli Hírlap Őrszemel, olyanokat Budapesten sem lehet olvasni. Harsányi Lajos akkor karkaplán volt Győrött s a Dunántúli Hírlap szerkesztője. Ő írta a rövid, finom, fordulatos és csattanó Őrszemeket.

Harsányi Lajos művésze a magyar nyelvnek, művésze a költői képnek. Mondanivalója tiszta, fegyverrel, érett bölcsesség, keresztény, katolikus és magyar. Ha valaki megérdemli az ünneplést, az ő költészete megérdemli. Ha valakit ismerni és olvasni kell Magyarországon, Harsányi Lajos olyan értéknél. És mi tudjuk, hogy nemcsak költészetével szolgálta nagy magyar és katolikus célját: a katolikus szépirodalmat, hanem a fiatalok fölkarolásával, a katolikus írók összefogására kifejtett erőfeszítéseivel, ezért az irodalomért hátr kiállással, öntudatos harcaival. Azt érezzük, joggal jár neki a cím, amelyet szeretettel szoktunk ajándékozni Neki: Mester. Azon a megemlékezésen, ünneplésen kívül és felül, amelyet mi adhatunk neki, azt hiszem legszebb jutalom az öntudat, amellyel elmondhatja magáról:

A tollam mindig tiszta volt,
Mindig az ég ivén lebegtem,
Akár a hold.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

4 pengő 80 fillér a hizott liba kilója

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 51.200/1943. K. M. sz. rendeletével az élő és vágott liba és kacsák legmagasabb termelői, kereskedői és fogyasztói árát a 39.000/1943. K. M. sz. rendelet 1. §-a ide vonatkozó intézkedéseinek megváltoztatásával, f. évi szeptember hó 18-ik napjától kezdődőleg az alábbiak szerint állapította meg:

A legalább 5 kg-os súlyú élő hizott liba termelői ára az ország egész területén 4.80 P kg., a legalább 3 kg-os élő hizott kacsák termelői ára pedig 4.70 P kg-ként.

Az 5 kg.-nál kisebb súlyú élő liba (sovány liba) és a 4 kg.-nál kisebb súlyú élő kacsák (sovány kacsák) legmagasabb termelői ára 4 P kg-ként.

A baromfikereskedők az élő állapotban 5 kg.-nál kisebb súlyú élő és vágott sovány libának, illetőleg 3 kg.-nál kisebb súlyú élő és vágott sovány kacsának részére történő eladásánál, továbbá a nyílt vásártéren árusító termelők a vágott baromfinak fogyasztók részére történő eladásánál legfeljebb az alábbi árakat számíthatják: a) Élő baromfi: kereskedő viszonteladóval szemben: liba 4.25 P, kacsák 4.25 P, vágott, kopasztott baromfi hüllel, kereskedő viszonteladóval szemben: liba 5.10 P, kacsák 5.20 P, termelő fogyasztóval szemben: liba 4.90 P, kacsák 5 P.

Nagyvárad, 1943. szeptember 22.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

Szeptember 30-án túl nem fogadhatók el a szeptemberi zsírjegyek

Felhívom a város területén működő összes húsiparosokat, hogy az alant feltüntetett beosztás szerint szeptember hó 28., 29., 30. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi közlélmézési hivatalban zsírnyilvántartó könyvecskéjükkel a szeptember havi zsírelszámolás megejtése végett.

Együttal közlök a húsiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen napokon túl szeptember havi zsírjegyek el nem fogadhatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmulasztása a további sertés- és zsírkiosztásból való kizárását vonja maga után.

Az elszámolás sorrendje: szeptember 28-án a A-G betűsök, szeptember hó 29-én a H-P betűsök, szeptember 30-án a R-Z betűsök.

Nagyvárad, 1943. szeptember 25.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

Októberre is érvényesek a tejszállító igazolványok

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a f. évi szeptember hó 1-én kiállított, vagy ezen hó máj felülbelyegzett tejszállítói igazolványok érvényesek október hóra meg van hosszabbítva. Új tejszállítói igazolványok kiállítását október hóra, valamint a már megkezdett esetleges módosítását szeptember hó 27-30. napjain lehet kérni a városi közlélmézési hivatalban az előirt 1., illetve 2. sz. igénylőlapon. Ugyanakkor történik a már meglevő de szeptember hóra még nem érvényesített szállítói igazolványok felülbelyegzése is október hóra.

Nagyvárad, 1943. szeptember 24.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

Megállapították az új burgonyaárakat

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. közlélmézési minisztérium 48.900/1943. K. M. sz. rendeletével a burgonya legmagasabb kereskedői és fogyasztói árát az alábbiak szerint állapította meg f. évi szeptember hó 1. napjától kezdődőleg:

Burgonyakereskedők és Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülettől vásárolt és kiskereskedőknek vagontételnél kisebb mennyiségben eladott burgonyának az Egyesülés által számított mindenkor rendeltetési-állomási eladási árához 100 kg.-ként legfeljebb 1.20 P-t számíthatnak.

Az Egyesülettől vásárolt és fogyasztók részére közvetlenül kimérve eladott burgonyának az Egyesülés által számított mindenkor rendeltetési-állomási eladási árához kereskedők 100 kg.-ként legfeljebb 4 P-t számíthatnak.

A kiskereskedők a nagykereskedőtől vagontételnél kisebb mennyiségben vásárolt és fogyasztók részére közvetlenül eladott burgonyának a vételárához 100 kg.-ként legfeljebb 3 P-t számíthatnak.

Termelőktől vásárolt és a fogyasztók részére kimérve eladott burgonyának a megállapított nagybani termelői árhoz 100 kg.-ként legfeljebb 4 P számítható.

A burgonya fogyasztói ára az Egyesülés által számított mindenkor rendeltetési-állomási árnál 100 kg.-ként legfeljebb 4.20 P-vel lehet magasabb.

A megállapított nagykereskedői és kiskereskedői árakat tiszta súlyra vonatkoztatva, csomagolás nélkül kell érteni.

Ha a kiskereskedő a burgonyát a fogyasztó kívánságára papírzacskóban szolgálja, a papírzacskó önköltségi ára külön felszámítható.

A termelők közvetlenül a fogyasztók részére házhozszállítva vagy nyílt piacon történő eladásnál, az eladás helyére mindenkor érvényes legmagasabb nagybani termelői árhoz étekezési burgonyánál — fajtára való tekintet nélkül — 100 kg.-ként legfeljebb a következő ártöbbletet számíthatják:

amennyiben az eladott mennyiség 1 métermázsánál kisebb, 100 kg.-ként 3 pengőt;

amennyiben az eladott mennyiség 1 métermázsánál nagyobb, de 5 métermázsát nem halad meg, 100 kg.-ként 1.50 pengőt;

5 métermázsát meghaladó mennyiség eladása esetén az eladás helyén mindenkor érvényes legmagasabb nagybani

termelői árhoz ártöbbletet közvetlenül fogyasztók részére történő eladásánál sem számítható.

A burgonyának a jelen rendelet szerint megállapított legmagasabb kilogrammkénti kiskereskedői (fogyasztói) árát egész fillérre kell kikerekíteni; 0.5 fillér alatt az árakat lefele, 0.5 fillér és ennél magasabb töredékfillér esetén pedig felfelé kell kikerekíteni.

Nagyvárad, 1943. szeptember 23.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

Mészáros Ági a nagyvárad közönségről és a főzés művészetéről

A fővárosban megjelenő egyik színházi hetilap legújabb számában Mészáros Ági, a Nagyváradon is nagy sikert aratott „Tacsó” címszereplője nyilatkozott abból az alkalomból, hogy a fővárosban százhuszonötödözör, a vidéken huszonötözör, tehát összesen százötven ezer alakította az egyéniségéhez annyira illő címszerepet. Többi közt a következőket mondotta:

— A „Tacsó” vidéki körútja még ma is úgy él emlékezetemben, hogy ha nagyon szépet akarok álmodni, visszaidézem a vidéki tapsfergetegeket, mindennél inkább azonban a nagyváradit hat előadást. Ez a körúparti metropolisz úgy fogadott, hogy a művészet és a szép szeretetének extáziában azt éretük meg, amit csak a békevilág színész-vándorai: valóságos virághegyeket dobálnak fel a színpadra.

Váradit tisztelőit kellemeesen lepi meg ez a kedves nyilatkozat, de az a további kijelentése is, hogy a kiváló fiatal művésznő kedvenc passziója a főzés.

— Már egészen jól beletanultam ebbe a mai háborús világban nagyanyáink főzőművészeténél sokkal ördögösebb mesteregébe... Már az egészen komplikált ézőszokat is el tudom készíteni. Legfőbb kritikussom a férjem!

Férje (tanárszázados az egyik katonai főkezőlőn) ez év februárjában, vezette oltárhoz. És Mészáros Ági azt is elárulta:

— A házassági évfordulói lakomat teljes egészében magam akarom elkészíteni, s ez lesz a „Tacsó” után a legszébb szerepem...

Film készül a háziszárnyasok népszerűsítésére

Baromfitenyésztők Szövetsége rendkívül érdekes film forgatását kezdte meg. Olyan filmet készített, amelyen eddig még nem volt. A főszerepeket Simon Marcsa, Biró Anna, Zajzon Zsuzsa és Turányi Endre játsszák, de az igazi sztárok a szebbnél szebb csirkek, kacsák, libák, pulykák és kakasok. A baromfivilág rejtett szépségeit, titkait tárja fel ez a sokatígéző film, amely másfélórás pompás mese keretében észrevétlenül oktat ki a korszerű baromfitenyésztésre is. Értesülésünk szerint október elején kerül a film bemutatásra.

Szolgálatos gyógyszerterarak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszerterár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszerterár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

szent László gyógyszerterár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29

MEGVALTÓ gyógyszerterár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-81.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

VERESS GYULA GYÁSZÁSA. Súlyos csapás érte Veress Gyulát, a Szent László Nyomda érdemes és köztiszteletben álló ügyvezetőjét. Leánya, Gizella, életének 28-ik évében, hosszú szenvedés után tegnap este elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Haller-kápolnában. A *Magyar Lapok* és *Néplap* szerkesztőségének és kiadóhivatalának tagjai, valamint a Szent László nyomda alkalmazottai a legmélyebb részvétellel és szeretettel osztoznak Veress Gyula gyászában.

Szeptember 30-án az ország valamennyi templomának harangja félórát szól a Katolikus Nagygyűlés kezdetét jelezve. A biboros-hercegprímással az élén az ország érsekei és püspökei, valamint apostoli kormányzó elrendelték, hogy szeptember 30-án, csütörtökön este 6 óra 30 perctől 7 óráig az ország valamennyi templomának harangja megszólaljon, jelezvén a 31. Országos Katolikus Nagygyűlés kezdetét.

DR. SZABÓ JÁNOS PLÉBÁNOST ÜNNEPELTÉ A NAGYSZALONTAI EGYHÁZKÖZSÉG. Nagyszalontáról jelenti: Dr. Botár Bálint lelkész Gyulára helyezték kórházi lelkésznek és utódjának dr. Szabó Jánost nevezte ki az egyházi hatóság a nagyszalontai római katolikus plébánia élére. Az egyházközség vasárnap tartotta gyűlését, amelyen meleg ünnepélyben részesítették az új plébánost és örömlüknek adtak kifejezést, hogy a hívek vezetését átvette.

Eltemették Kube bírodalmi biztost. Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az új bírodalmi kancellári palota mozaikterméből hétfőn ünnepélyesen eltemették Kube körzetvezetőt, Fehéroroszország Minszkben meggyilkolt főkormánybiztosát. Sok miniszter és más vezető személyiség jelenlétében Rosenberg bírodalmi vezető mondott gyászbeszédet, méltatva Kube tevékenységét, mellyel Kube két év alatt általános tisztelgetést és megbecsülést értett.

ÜGYVÉDI HIR. Dr. Kaczián Loránd ügyvédi irodáját Hitler Adolf utca 1. szám alatt megnyitotta.

Szófiába érkezett a német közlekedési miniszter. Szófiából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Dr. Dorpmüller bírodalmi közlekedési miniszter hétfőn Szófiába érkezett.

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI. Minden szerdán délután 6 órától kezdődőleg az Erdélyi Párt Sal Ferenc utca 9. szám alatti irodájában (Magyar Ház) dr. Varga László városi tanácsnok közigazgatási, ipari ügyekben díjmentesen felvilágosítást ad minden magyar testvérünknek. Ugyancsak minden pénteken délután 5 órától jogvédő irodánk tart ügyeletes szolgálatot. Soros ügyészünk díjmentesen áll színtén a hozzáfordulók, de különösen a hadbavonultak hozzátartozóinak rendelkezésére.

Portugáliában is bevezették a kenyér adagolását. Lisszabonból jelentik: (E. T.) Portugáliában a kenyérgabonával való takarékoskodás szempontjából bevezették a fejadagokat. A kenyér napi fejadagja 600 gramm.

KORONA Filmszínház
 Budapesttel egyidőben.

Kölcsönadott élet

MURÁTI LILI hatalmas alakítása.
 Allandóan számozott helyek. Minden nap délelőtt 11-12-ig elővételi pénztár

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK A KOLOZSVÁRI PÜSPÖKI ALTALANOS HELYTARTÓSÁG TERÜLETÉN. Kolozsvárról jelentik: Sándor Imre püspöki általános helytartó a kolozsvári püspöki helytartóság területén a következő változásokat eszközölte: *Csendőr* Jenő a kolozsvári Báthory-Apor konviktus igazgatója lett. Plébánosok lettek: Gere Béla Deményháza, *Menyhárt* Antal Székelykálán. Lelkészi kinevezést kaptak: *Abos* József Székelyhádozsa, *Balázs* Dezső Szentese gyházaafalura, *Péter* László Görgényüveggyűrésre, *Szabó* Béla Gyergyótölgyesre, *Abrahám* Árpád Karácsonfalvára. Kihelyezett lelkészek lettek: *Várbeli* István Babafáján, *Mészáros* Antal CM. Uzon. Kápláni beosztást kaptak: *Zsigmond* Endre Barótra, dr. *Dóczy* György Ozdólára. Meghaltak: *Takó* Albert szenteszéki ülnök, székelyszenttamási plébános, dr. *Péterffy* Lőrinc.

Beiktatták tiszttségébe a Zeneakadémia új főigazgatóját. A MTI jelenti: Az Országos Magyar Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanévnyitó ülésén megjelent Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter és a tanári kar jelenlétében beiktatta főigazgatói tiszttségébe az új főigazgatót, Zathureczky Edét.

A NAGYVÁRADI IPAROSOK TETEKÉZÉSI EGYESÜLETE értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Kovács Istvánné, Opra Márton, Balló Lajos, Majoros Dénes, özv. Lipóczy Lajosné, Vlád Agostonné, Czeglédi József, özv. Mellán Józsefné, Kiss Antal; a „B” csoportból özv. Koltai Gyöngy, Kajetan Béla, Kulise Lajosné és Tomcsányi János tagunk elhunyt. Ezért az esedékesül vált 40 fillér befizetendő az egyesület pénztárába. Az Elnökség.

Az idült izületi megbetegedések kezelésében egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvíz, reggelenként éhgyomorral bevéve, igen könnyű, lágy ezékletet, alapos béltisztítást, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít. Kérdezze meg orvosát!

Emlékművet kapnak a „Szatmári hős diákok”. A kultuszminiszterium — hozzájárult a „Szatmári hős diákok emlékművének” a megörökítéséhez. Az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács is elfogadta a szobormű felállítását. Ezzel a mai fiatalság hazafias lelkesedését és a mult megbecsülését akarják előmozdítani. A tervek szerint a szobormű egy XVIII. századbéli korról véletlenül öltözött diákot ábrázol, aki ledobja maga körül a könyveket, kardot ragad, hogy megvédje a hazát és Szatmár határából kiűzze az idegen sereget. Nem volt szokatlan abban az időben a diákok gyors katonai karriére. 1610. évben Udvarhelyi Balázs a szatmári református gimnázium seniora beállott katonának és brigádéros lett belőle. Egy másik diák Szöllőssy András 1630-ban beállt Thököly hadseregébe és ott zászlótartó lett. 1649-ben Udvarhelyi István szintén ott hagyta a szatmári iskolát, elmegy a háborúba és magas katonai rangra emelkedik. Tehát ezek a nevek is azt bizonyítják, hogy a szatmári diákok mindig részt vettek a haza védelmében és a magyar katonai virtus hírnevéhez nagyban hozzájárultak.

A legbűbajosabb magyar zenés vigjáték

Pista tekintetes úr

Főszereplői: Tolnay, Jávor, Vaszary, Máty, Turay Ida, Halmai Tibor
 Kedden utoljára
Százarcu ember
 Szerdától a CASINOBAN

Az NSE vivó szakosztálya értesíti a vivó sport kedvelőit, hogy vivótermét újjáalakítva, október elsején megnyitja. Az oktatást Vas és Gyulai okl. vivómesterek vezetnek, akik az elmúlt évben is teljes sikerrel látták el. Tudott dolog, hogy a vivást annál célszerűbb, minél fiatalabb korban kezdik el. Felkérem az igen tisztelt szülőket, hogy 10 éven felüli gyermekeiket irassák be a vivó iskolába, ahol szakavatott mesterek irányítása mellett, ebben a legegészségesebb sportágban a legteljesebb kiképzést kapják. Beiratkozás elsőjéig Szántay Jánosnál (kalapüzem). Október 1 után naponta a vivóteremben délután 6 óráig.

AZ ARADI 13 EMLÉKÉNEK ÁLDOZ A NAGYVÁRADI MÁV TURUL ÖNKÉPZŐ EGYESÜLET. A nagyváradi MÁV TURUL DAL-, Zene- és Önképző Egyesület népművelődési-közművelődési ünnepi előadást tart a 13 aradi vértanú emlékének, október hó 6-án, 18 órai kezdettel az alműhely kultúrteremben. Az ünnepély műsora a következő: 1. Magyar Hírszék. Előadja az énekkar. 2. Luspay K.: Arad felől kerekedik... Előadja az énekkar. 3. Imre D.: Oda fenn az égből... Szavalja Imre Mária. 4. Szent-Gyály Gy.: Bujdokolva járok... Előadja az énekkar. 5. Október 6. (Ünnepi beszéd.) Tartja Balogh József főmérnök, fűtőházfőnök. 6. Révfy G.: Bús magyarok imádsága. Éneklő Nagy Béla, zongorán kíséri Jándy Károly tisz. szertárfőnök. 7. Papp-Váry Elemérné: Magyar Hírszék. Szavalja Takács Endre, műszaki sz. tiszt. 8. Klapka és Kossuth nőtaggyűlés. Előadja a „Turul”-zenekar. 9. Szózat. Előadja az énekkar. Az ének- és zeneszámokat Kovács Győző tanár és Vincze László zenekarvezető vezénylik. Belépődíj nincs. műsormegváltása kötelező — 50 P.

Hét erőműtelep létesült két és fél év alatt a nagybányai kincstári kerületben. Nagybányáról jelentik: A visszavétel után elrendelte a honvédelmi miniszterium a nagyüzemeknek, hogy a tüzelő anyaggal a legnagyobb mértékben takarékoskodjanak és az üzemi hajtóerőt új vízművek építésével kell megteremteni. Ennek alapján 1941-től két és fél év alatt összesen 7 turbinalep létesült a bányakincstári kerületben 27 kilométer hosszúságban. Az erővízművek szabad árkokon és 130 méteres átmérőjű, korszerű facsöveken futnak az örvénykerekek nagy gépházlataiba és termelnek óriási hajtóerőt és szolgálják a nagykiterjedésű aranybányakerület villamos világítását. Az erőműtelepek üzembeállításának állami, közgazdasági és szociális szempontból igen nagy jelentősége van.

Elvi jelentőségű román bírósági döntés a zsidóbirtokok ügyében. Bukarestből jelenti: (MTI) A legfelsőbb román bíróság újabb érdekes elvi jelentőségű ítéletet hirdetett a zsidóbirtokok kisajátítása ügyében. E szerint azok a zsidó alapítványok, amelyek jogi szemléletűen kétségkívül biztosítva nincsenek a román állam javára kisajátíthatók.

Kivégeztek egy kínai táborkot. Nankingból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Sung Lieng Chian vezérőrnagyot a nankingi várfal előtt vasárnap rögtönítélő bíróság ítélete alapján agyonlőtték. A táborkot a nankingi nemzeti kormány 26-ik dandárnak parancsnoka volt és csapatait a nemzeti kormány ellen irányuló felkelésre birta rá. Sikerkült a táborkot letartóztatni és Nankingba hozni, ahol hadbírósa vonta felelősségre.

1100 pengőre ítélt el a törvényszék egy zacharinrejtőjét. Nagyvárad, szept. 28. Ma délelőtti tárgyalta a törvényszék Sütő Lajosné berettyóújfalusi lakos ügyét, Sütő Lajosné zacharin rejtőjéért és árusításért 1100 P pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet jogerős.

Szeptember 30-án ünnepélyesen veszi át a város az új tűzoltó szertárt. Ertesítem a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a tűzoltólaktanya udvarán a tűzoltószert megtekintése és átadása t. évi szeptember hó 30-án d. u. 4 órakor történik, a tűzoltólaktanya udvarán, a rendes közgyűlés megtartása előtt. Kérem a törvényhatósági bizottság igen tisztelt tagjait, hogy ezen a házi ünnepségen teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Nagyvárad, 1943. szeptember 28. Dr. Soós István s. k. polgármester.

Felhívás. A Honsz elnöksége — Rakóczi ut 13 — felhívja Szabó Pál nevű munkaszolgálatos hozzátartozóit, hogy a Vöröskereszt értesítésének átvételére céljából délelőtt 1 óráig a hivatalos helyiségünkben megjelenni szíveskedjenek.

Ujabb takarékoskossági intézkedések az USA-ban. Madridból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Az Egyesült Államok hatóságai újabb takarékoskossági intézkedéseket jelentettek be. A jövőben évenként mindenki csak két pár cipőt kaphat az eddigi három pár helyett. A tejfejadagokat csökkentik és a tejtermékek fejadagjai is 25 százalékkal kisebbek lesznek.

Október 11-én kezdődik a váradi szüret

A nagyváradi hegyközség elnöksége értesíti a hegyközségi szőlőtulajdonosokat, hogy az 1943. évi szept. 25-én tartott választmányi gyűlés határozata értelmében a szüret idejét október hó 18-ra állapította meg azzal, hogy a hegybírói hivatalban (Nagy Sándor u. 6. sz.) történő előzetes bejelentés mellett október 11-én is megkezdhető.

A magántermő szőlők szüretelése már október 4-én megkezdhető.

A szüreti napszámok a következőkben lettek megállapítva:

1. Szedő napszám gyermekek részére 3 pengő.
 2. Szedő napszám felnőttek részére 4 pengő.
 3. Puttonos napszám 6 pengő.
 4. Prékási munkásoknak 7 pengő.
- Nagyvárad, 1943. szept. 27.
 Rartsch Sándor, hegyközségi elnök.

Mi újság a piacon?

(Nagyvárad.) A hétfőn megtartott hetipiacon leginkább gyümölcs- és zöldségfélékben volt nagy felhozatal. Tejtermékek teljesen hiányoztak. Árak a következőképpen voltak megállapítva:

Gyümölcsfélék: Nagy felhozatal: 1 kg. alma 1.20—1.60. 1 drb narancs 0.80—1.—, 1 kg. körte 1.20—1.40 1 kg. barack 0.80—1.30. 1 kg. dió 3.50 pengő.

Zöldségfélék: Nagy felhozatal. 1 kg. burgonya 0.28—33. 1 kg. paradicsom 60—80. 1 drb kékparadicsom 10—30. 1 kg. szárazbab 1.08. 1 kg. répa 50. 1 kg. borsó 66. 1 kg. hagyma 26—36. 1 kg. cékla 30. 1 drb káposzta 40—50. vörös káposzta 80—1.—, 1 kg. tök 30. 1 drb kárfi 40—70. 1 kg. petrezselyem 50. 1 drb kalarábé 10—30 1 drb zeller 20. 1 kg. zöldbab 1.50—2.—, 1 drb zöldpaprika 2—10. 1 drb uborka 10—20. 1 kg. spenót 2.—, 1 drb torma 20—30 fillér.

Élő-állatok: Gyenge felhozatal. 1 drb. szarvasmarha kg. 2.20. 1 drb. fejős tehén 700—1400. szopós borjú kg. 2.10. 1 drb igazló 300—800. 1 drb paradicsó 800—1800.

Tejtermékek: Semmi felhozatal. 1 liter tej 52. 1 kg. vaj 10.20. 1 kg. juhtúró 5.80. 1 kg. tehéntúró 1.65—1.75. 1 kg. tejföl 2.20. 1 kg. sajt 4.80.

Szárnyasok: Gyenge felhozatal. 1 pár I. o. csirke 4.40. 1 kg. sovány liba 4.80. 1 kg. hizott ruca 4.20. 1 kg. sovány ruca 4.20. 1 tojás 24. kg. 4.20—4.50.

Szénafélék: 100 kg. lóhere I. o. 17.30. 100 kg. lucerna II. o. 19.30. 100 kg. széna 16.30. 100 kg. szalma 9.30.

Hús-árak: 1 kg. marhahús 5.10. 1 kg. disznóhús 5.—, 1 kg. növendékmarha 5.10. 1 kg. juhús 4.50. 1 kg. bivalyús 4.70. 1 kg. zsiradék 5.80. 1 kg. tepertő 5.80.

Hal-félék: 1 kg. süny ponty 6.—, 1 kg-on felül 8.—, 1 kg. Körös-hal 3.50—5 pengő.

RÁDIÓ

SZERDA, SEPTEMBER 29.
Budapest I.

- 6.00 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna. Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rádióiskolája.
- 10.15 Szórakoztató muzsika.
- 11.15 Ilinczky László szalonzenekara.
- 11.40 Somlay Károly elbeszéléseiből.
- 12.10 Melle Béla-zenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A rádiózenekar műsorából.
- 15.00 Bura Sándor cigányzenekara.
- 15.30 Könyvü László előadása.
- 16.15 Tánczene.
- 17.00 Göblyös Mihály előadása.
- 17.15 Régi nóta, régi tanc.
- 1.800 Honvédműsor.
- 18.40 Világpolitikai kérdések, vélemények.
- 19.00 Közvetítés a Munkásakadémia diósgyőri előadásáról.
- 20.10 Muzsikáló Dunapart.
- 21.10 Mathia Károly dr előadása.
- 21.30 Berliini Filharmonikusok.
- 22.40 Zenekari művek.

Budapest II.

- 18.05 Az Operaház előadásának közvetítése: Háry János. Daljáték.
- 21.15 Olasz nyelvoktatás.

SPORT

Csak a legjobb Hungáriától láttam ilyen ragyogó játékot

— **mondotta Kompóti-Kléber Gábor szerkesztő, a sokszoros válogatott**

A NAC vasárnapi játékával ismét bebizonyította, hogy milyen értéket képvisel az egyetemes magyar sportban. Megverte a bajnokcsapatot, még pedig olyan fölényel, a magyar futballnak olyan magas iskolájával, mely sokáig emlékeztünkben lesz és bizonyára az országos sportsajtót is sokáig fogja még foglalkoztatni. Amit a NAC-tól vasárnap láttunk, ismét igazolta azt az álláspontunkat, hogy a sport minden támogatást megérdemel, mert akár nemzetközi viszonylatban, akár országos, vagy még szűkebb érdekkörben is nincs hatalmasabb hírverő eszköz nála.

A Csepelnek nincs mit szégyenkeznie

Legelőször is Pluhár Istvánhoz, a legnépszerűbb sporthemondóhoz fordultunk:

— A NAC-ot még nem láttam ilyen lenyűgöző szépen játszani. — mondotta határozottan a régi magyar válogatott csatár. — Különösen a csatár- és fedezetsor passzjátéka tetszett. Jó passzjáték, a jó összjáték alapja. Ezt tökéletesen csinálta a váradi csapat.

A Csepelnek nincs mit szégyenkeznie, olyan játékkal kapott ki, amely előtt a bajnokcsapatnak is meg kell hajolnia.

A gólarány nem fejezi ki hűen a NAC fölényét. Ez mutatja, hogy a NAC még többre is képes. Kíváncsian várom, hogy Budapesten majd tudja-e ugyanazt produkálni a csapat. Nagyon örülnék, ha a fővárosi nagy csapatokkal szemben, az ottani

A NAC ismét beigazolta, hogy az iránta megnyilvánuló országos érdeklődés nem érdemtelen, hogy az a támogatás, mellyel hatalmas szurkoló táborra mögötte áll, teljes mértékben kiérdemelt. Legvilágosabban tanuskodik erről az a sok szép megnyilatkozás, mely a vasárnapi rangadó után elhangzott.

Most a fővárosból és más vidékről idesereglett vendégek közül szólaltunk meg néhányat és pedig az érdekeskedő kedvéért úgy, hogy a leg-hívatottabb szakértők mellett néhány vendég-hölgy véleményét is kikérjük.

Közönség is gyönyörködhetne ebben a játékban.

Kompóti Kléber Gábor, a régi nagy MTK válogatott középfedezete, a Nemzeti Sport belső munkatársa így beszélt a mérkőzésről:

— Csak a régi legjobb MTK-tól láttam ilyen ragyogó játékot, mint amelyet a NAC a Csepel ellen bemutatott. Csak egy tökéletesen működő géphez tudom ezt a játékot hasonlítani, ahol a legkisebb fogaskerék is hiba nélkül működik. Az egyéni teljesítményeken kívül

megkapó volt a csapat tökéletes összeforrottsága, látszott minden megmozduláson hogy már a gondolatát is ismerik egymásnak a fiúk.

A látottak alapján a Csepel örülhet, hogy csak ilyen gólaránnyal kapott ki.

Hogyan látta a két régi BEAC válogatott?

Sághy Tibor, a régi nagy BEAC válogatott középfedezete az alábbiak szerint nyilatkozik:

— A régi magyar labdarúgósport szemszögéből nézve — amikor meg én is játszottam —, csak annyit mondhatok, hogy

amit a NAC a bajnokcsapat ellen mutatott, — szemre, eredményre és értékre is — a régi magyar futball fejlődésének és nagyságának megnyilatkozása és beteljesedése

Kertész István, a régi nagy BEAC válogatott jobbösszekötője is végignézte a vasárnapi rangadót és így beszélt a látottakról:

— Szerintem a NAC ma is a legjobb magyar csapat. A Csepel ellen nyújtott játékával bármelyik csapatot, bárhol megveri. A csapat jó játékára legjellemzőbb, hogy

szinte alig lehet valakit kiemelni, annyira egyestként gördült az együttes minden mozdulata.

Megszólaltattunk néhány hölgyvendéget is, lássuk női szemmel milyen képet ad a rangadó.

Józsa Istvánné a nagykunsági földbírtokos felesége így beszél a látottakról:

— Legelőször akkor láttam a NAC-ot játszani, amikor Budapesten 4:1-re verte a bajnok Ferencvároset. Akkor még Fradi szurkoló voltam, de most már őszintén bevallhatom, hogy e-től az időtől fokozatosan húzótt a szí-

vem a váradi zöld-fehérek felé. Most is bajnokverésnek lehettem tanúja s a NAC ezzel a játékkal végérvényesen a váradi szurkolók táborába csábított. A NAC olyan finom iskolázottsággal játszik, hogy mi kevesebb szakértelemmel rendelkező nők is tisztán élvezhetjük a labdarúgósport szépségeit.

Aki durva vagy csunya sportnak tartja a futballt, azt el kell hozni Nagyváradra s nyomban más véleményvel lesz.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Már Nagyváradon van az új társulat és ügyszólván éjjel-nappal próbálják az *Ember tragédiájá-t*, ugyanis pénteken „bemutató-bérlet” keretében a színház megnyitja kapuit és ezzel Patnik Bálint negyedik színiszzenzonját kezdi el Nagyváradon. Ez a szezon ígérkezik a leg-sikeresebbnek, mert az igazgatóság mindent elkövetett, hogy úgy hívóiban mint számban, a legelsőrangúbb társulatot hozza össze különös tekintettel a prózai előadásokra, amelyek az idén dominálni fogják a műsort. Mindjárt a tragédiában meg fogja a váradi közönség ismerni *Lovassi Klári* hőnöt *Horváth Jenő* főrendező-hóst és kisebb

szerepekben egy egész sereg új tagot. Szombaton „A” bérletben megismerjük az *Ember tragédiájá-t*, vasárnap este pedig a *Mária főhadnagy*-ban az új operett társulat fog bemutatkozni. Az *Ember tragédiájá* díszleteit Plivelics Pál festette.

TISZTVISELŐK FIGYELMÉBE. A színház igazgatósága a hétköznapi rendezvények előadásokra a tisztviselők számára 30%-os kedvezményes-hitel-szelvényeket bocsájt ki, amelyek árát a következő 1-én kell csak kifizetni az egyes hivatalok jegykezelőinél. Ezenkívül szintén „hittel-szelvény” formájában *vasár- és ünnepnap este is érvényes szelvényeket* is bocsájt ki a színház, hogy a hétköznapi rá nem érő tisztviselőknek is lehetővé tegye a színházjárását, azonban ezen szelvényekből kedvezményt nem adhatunk Pénztárnyitással kedden, szeptember 28-án, reggel 10 órakor.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Angóra süldők nagyon olcsón eladó. Nagy Itce-u. 10. (Gerliczy-utca) vasúti átjáró.)

Fűszerüzlet berendezést megvételre keresek. Kovács Károly, Fugyi. 796

Vadgesztenyét bármely mennyiségben vásárolt a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2—6., Telefon 12—31. 773

Veszek egy jobb háztól 2 és fél éves kis gyermek részére egy jókarban levő fehér báránnyól kibundát. Varju-utca 49. sz. 783

Jugatlan

Eladó sürgősen tudószanatorium közelében egy katasztrális hold szőlő, természetesen együtt, egy szobás lakással. Ár 24.000 pengő. Özv. Tatayné, Szigli-gei-utca 12. Telefon: 28—74. 787

Allást nyel

LAPKIHORDÓ Velence környékére kielővitalában. 768

Munkásnyelvet felvesz a Turul Szövetség, Árpád vezér-ut 47. 788

Takarítónyelt felvesz a Rimanóczy-szálloda. 791

Cipész aljammunkásokat csoport zvikolásra, állandó munkára azonnali belépésre keres Muhary cipőüzeme, Kosuth-u. 9. 792

Kazánfűtőt, kifutófiut azonnala keresek. Mokos kelemefestő, vegytisztító, Nagyvárad, Csáky-u 15. sz. 764

Két fiatal munkást felveszek Fren-czel, Szent János-u. 48. 795

Kifutófiut vagy fiut felvesz Nagy ezalon, Bazar-épület. 793

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlatlall vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Másolást saját gépemmel vállalk. Cim a kiadóban. 713

Lakás

Elcserélném 2 szobás ószkomfortos, modern, régiberű lakasomat nagyobb. Cim: Barabás, Kapucinus-u. 1. sz. 794

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

A szerkesztésért felelős igazgatói telel:
Dr. Paál Árpád igazgató, **Dr. Virág Jeromos** igazgató

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgóképen, Nagyvárad, Szilágyi Dacs-utca 5. szám